

TERÖR

Terör

Günümüzde çok kullanılan bir kavram olmasına rağmen bütün dünya ülkelerinde aynı şekilde kullanılan yerleşik bir tanımı bulunmamaktadır.

- ▶ 1936– 1981 yılları arasında 109 tanımının yapıldığı iddia edilirken,
- ▶ Tanımlardaki farklılıklar; bir ülkenin terör dediğine diğer bir ülkenin başka bir ad vermesine neden olmaktadır.

T.C 3713 Terörle mücadele kanununda ise Terör;

«cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir» şeklinde tanımlanmaktadır.

Terörist saldırılar sonrası yapılan çalışmalar ;

- ▶ terörizmin kitleler üzerinde **en yüksek psikolojik etkiye neden olabilecek** şekilde tasarlanan bir savaşım biçimi olduğunu ortaya koymaktadır.
- ▶ Bu durum okul çağında olan çocuklar açısından değerlendirildiğinde; kendisi /yakınları/arkadaşları yaralanmış belki de sevdiklerinden bir kısmını kaybetmiş yeterince soyut düşünemeyen ve olayları anlamak/anlamlandırmakta güçlük çeken biri ile karşı karşıya bulunmaktayız. Ona yardımcı olmak gibi ağır bir görev ve sorumlulukla karşı karşıya bulunmaktayız.

- ▶ Terörizmde bahsedilen şiddet sıradan şiddetten farklıdır. Çünkü teröristler amaçlarına ulaşmak için sıradan şiddette olduğu gibi bireysel olarak hedeflenmiş kişileri değil rastgele kişileri hedef alırlar ve bu yolla kurban psikolojisi terörün amacı ile uyumlu olarak tüm toplumda genellenir (Bandura, 1990). Terörün amacı toplumda yarattığı genellenmiş acı üzerinden kendi politik hedeflerine erişmektir.

Terör Olaylarının Çocuklar Üzerindeki Etkileri

- ▶ Güven duygusunun zedelenmesi,
- ▶ Korku, endişe ve çaresizlik hisleri,
- ▶ Çocukların sürekli değişen ve tehdit altında oldukları ortamlarda çelişkili düşünmeye ve davranmaya başlamaları,
- ▶ Devam eden etkinliklerinde, okul düzenlerinde aksamlar / isteksizlikler/ başarısızlıklar,

Terör Olaylarının Çocuklar Üzerindeki Etkileri

- ▶ Ani öfke nöbetleri veya aşırı duyarlılık göstermeleri,
- ▶ Uykuya dalmada, uyku sırasında ve uyanmada zorluklar yaşanması,
- ▶ Yaşından küçük çocuk davranışları göstermeleri,
- ▶ İştahsızlık, karın ağrısı, baş ağrısı bulantı gibi fiziksel tepkiler vermeleri

Terör olayı ile karşılaşıldığında ivedi olarak; ihtiyaç ve kaynak değerlendirmesi, psikolojik ilk yardım, toplumu harekete geçirme, sevk etme ve yönlendirme gibi faaliyetler planlanabilmelidir.

Çocukların normal yaşama döndürülmeleri

- ▶ Çocuklarda terör travmaya, travma da stres ve kaygı bozukluklarına neden olabilmektedir.
- ▶ Okullar (okul yönetimi, öğretmenler ve özellikle rehber öğretmenler) çocukları teröre karşı önceden bilgilendirmelidir.
- ▶ Yangın tatbikatına benzer terör tatbikatları bile yapılabilir.
- ▶ Bilindiği gibi terörün verdiği zarardan çok yaydığı korku önemlidir. Bu nedenle, gerçekçilik ilkesine göre hareket edilmelidir.
- ▶ Çocukların yaşadıkları duyguları dillendirmelerine fırsat verilmelidir.

- ▶ Hayat ve ölüm kavramları üzerinde durulmalı, çocukların bu kavramlara verdikleri anlamlar tartışılmalıdır.
- ▶ Çocukların öz yeterlik ve kontrol duygusu geliştirmelerine yardımcı olunmalıdır.
- ▶ Olumsuzluklara karşı çocukların başa çıkma becerileri geliştirmelerine yardımcı olunmalıdır.
- ▶ Çocukların psikolojik sağlıklarını (problem çözme beceriler, mizah duyguları, iyimserlik, pozitiflik, kararlılık, olumsuz düşünceler ile baş edebilme, kişisel güçlerini geliştirme) destekleyen etkinliklere yer verilmelidir.

- ▶ Yaşanan olumsuzlukların ardından yaşama hızı bir şekilde dönmeleri için önlemler alınmalı,
- ▶ Olumsuzlukların yaşandığı yere geçici olarak akın eden uzmanlardan yararlanılmasından çok yerel kaynakların devreye sokulacağı önlemler alınmalı,
- ▶ Benzer olaylarda daha önce denenmiş ve olumlu sonuç alınmış programlar devreye sokulmalı,
- ▶ Terör örgülerinin geliştirebilecekleri yeni eylem modelleri üzerinde çalışmalar yapılmalı.

Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik öneriler

- ▶ Olay esnasında çocuklar okulda öğretmenlerin bakımı altında olabilir. Çocuğun güvenliğinden birinci derecede sorumlu olduklarının farkında olmaları gerekir.
- ▶ Terör saldırısının mahiyeti ve etkileri eylemin türüne göre farklılaşabilir. Yani yaygın etki yaratan büyük kitleleri doğrudan etkileyen bir saldırı olabileceği gibi, kullanılan yöntemlere göre etkileri daha sınırlı olabilir. Her bir durum için okul çapında planlar hazır olmalıdır.
- ▶ Tehlikenin sürüp sürmediğine bağlı olarak önlem ya da eylem gerçekleştirilebilmesi için doğru bir kaynaktan bilgi almak gerekir.
- ▶ Okuldaki yaş gruplarına göre bakım ihtiyacı değişebilir.

- ▶ Terör saldırısından doğrudan okul etkilendiyse, olayla ilgili bilgi, belge ve görsellerin –varsa yaralı, can kaybı, hasar– okuldaki hiçbir görevli ya da öğrenci tarafından yazılı ya da görsel basın ya da sosyal medya aracılığıyla paylaşılmaması gerekir (bu konuda önleyici eğitim verilmesi gerekir). Tüm bilgiler sadece yetkililer ya da yetkilendirilmiş kişilerle paylaşılmalıdır.
- ▶ Yetkililerin dışında olayın kendisi ve etkisiyle ilgili bilgi paylaşılmamalıdır. Aksi, hem çocuklar aileleri ile bir araya gelene kadar paniğin artmasına neden olur, hem de tehdidin sürdüğü durumlarda teröristlerin faydalanacağı bilgi anlamına gelir.
- ▶ Rehin alma gibi terörist eylemler söz konusuysa yetkililer ya da onların izni dışında hiç kimse teröristlerle pazarlık gibi bir çaba içine girmemelidir. Bunun uzmanlık gerektiren ve sonuçları açısından çok riskli bir süreç olduğu unutulmamalıdır.

- ▶ Tehdit geçer geçmez, çocuklar aileleriyle en kısa sürede bir araya getirilmelidir. Çocuklar için ailenin son derece destekleyici ve güven verici olduğu unutulmamalıdır.
- ▶ Tehdidin sürdüğü durumlarda çocukların güvende kalmak için ne yapacaklarına ilişkin bilgi sahibi olmaları için bu tür olaylardan önce psikoeğitim programları almış olmaları gerekir.

TEŞEKKÜRLER...